

Голодомор 1932-33... пам'ять поколінь

Страшне число у нелюдській
напрузі

Пропалоє світи до глибини.

У тридцять три - розп'ято Ісуса.

У тридцять третім на земному крузі

Розп'ято мільйони без вини.

Б. Олійник

Цілеспрямовані дії з метою повного або часткового знищення груп населення чи народів, іншими словами - геноцид, - є злочином, що порушує норми міжнародного права.

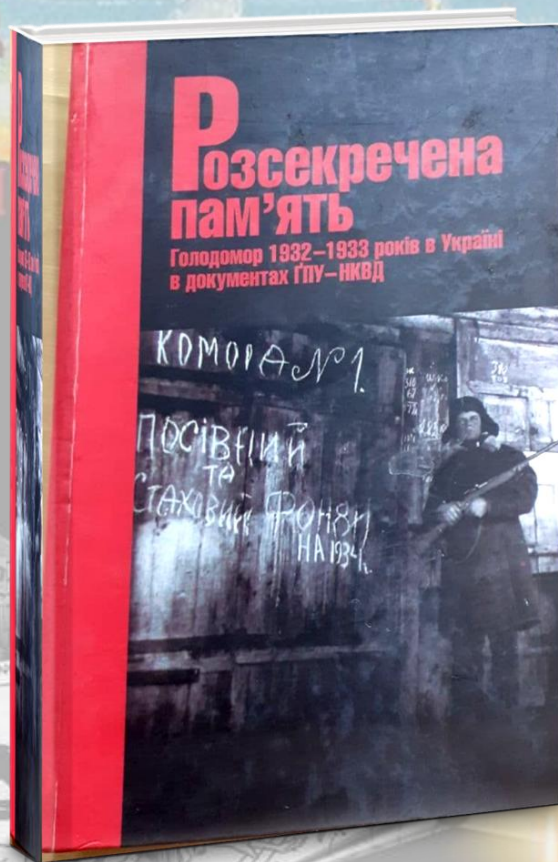
Саме цей тяжкий міжнародний злочин і вчинило 89 років тому керівництво Радянського Союзу проти української нації.

З того часу минули десятиліття. Лише з середини 1990-х років, були розсекречені українські архіви, з яких ми дізнаємося правду про страшні події 1932-1933 рр.

Про Голодомор з'явилися наукові статті, спогади очевидців, заговорили в пресі та складено список жертв геноциду.

ГОЛОДОМОР

Розсекречена пам'ять = Unclassified memory : голодомор 1932-1933 років в Україні в документах ГПУ - НКВД / СБУ, Міжнародний благодійний фонд «Україна 3000». - Київ : ВД «Киево-Могилянська академія», 2008. - 604 с.

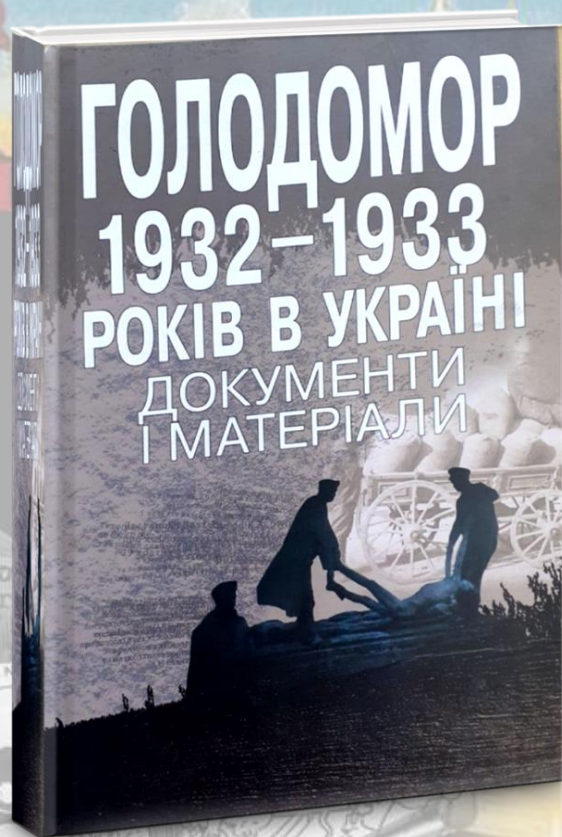
У виданні представлено документи радянських органів державної безпеки - ДПУ та НКВС, що містять додаткову архівну інформацію про причини, перебіг і наслідки найстрашнішої трагедії в історії українського народу ХХ століття - Голодомору 1932-1933 років.

Документи розповідають про здійснення органами держави масових політичних репресій, у тому числі й з метою приховування правди про геноцид українського народу.

ГОЛОДОМОР

1929-1932-1933

Голодомор 1932-1933 років в Україні : документи і матеріали. Т. 1 / НАН України, Міжнародний благодійний Фонд «Україна 3000»; Упорядник Р. Я. Пиріг. - Київ : ВД «Киево-Могилянська академія», 2007. - 1128 с.

У книзі вміщено великий комплекс документів і матеріалів, які переконливо розкривають причини, перебіг та наслідки страшної соціогуманітарної катастрофи українського народу, викликані радянським політичним режимом 30-х років.

Це найповніше зібрання автентичних джерел з історії українського голодомору.

Видання розраховане на науковців, політиків, викладачів, студентів, краєзнавців.

ГОЛОДОМОР

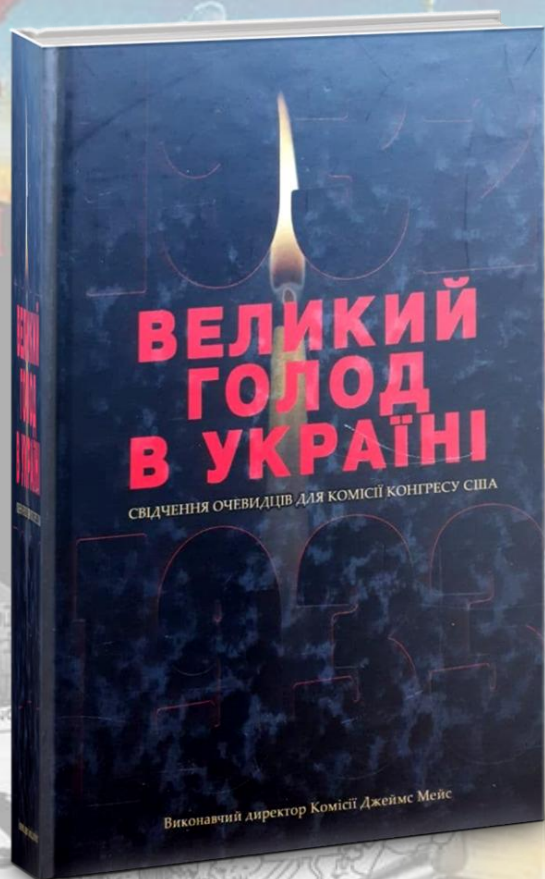
Тривалий час українцям, які вижили, було заборонено говорити про Голодомор, вшановувати пам'ять своїх близьких та рідних, навіть згадувати їхні імена.

Але про те, що сталося і чому так сталося нам розповідають безліч документів. У них йдеться про масове фізичне винищення українських хліборобів штучним голодом, що було свідомим терористичним актом сталінської політичної системи проти мирних людей, проти українців як нації і, зокрема, проти селян як класу.

Внаслідок чого зник не тільки численний прошарок заможних і незалежних від держави селян-підприємців, але й цілі покоління землеробського населення. Було підірвано соціальні основи нації, її традиції, духовну культуру та самобутність.

Великий голод в Україні 1932-1933 років : у 4 томах.
Т. 2 : Свідчення очевидців для Комісії Конгресу США /
Ін-т історії України НАН України. - Київ : ВД «Киево-
Могилянська академія», 2008. - 814 с.

Видання містить свідчення очевидців Великого голоду в Україні, що були зібрані впродовж 1983-1984 років. Завдяки цьому виявлено, що ключова акція радянського уряду, це конфіскація всіх продовольчих продуктів тривалого зберігання в українських селах.

Видання розраховане, як на науковців, так і на широке коло читачів, які цікавляться історичним минулим нашої держави.

ГОЛОДОМОР

1929 1932-1933

УКРАЇНСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ

1917-1921 РОКІВ

А з чого ж все розпочалося? Чому у сталінської «верхушки» виникла така ненависть до українців?

Вважається, що переломним моментом нашої історії стала Українська революція 1917-1921 років. Вона прискорила становлення української політичної нації і національної еліти, а також багаточисельної селянської верстви.

І хоч революція в подальшому зазнала поразки, та все ж, національне відродження в Україні було настільки сильним, що більшовики не могли його ігнорувати, тому були змушені піти на створення у 1919 році УРСР.

В 1920-х роках Україна переживала культурний ренесанс європейського зразка. Під гаслом «Геть від Москви!» формувалися самобутні, відмінні від російських, культурні традиції, орієнтовані на Європу. Створювалася національна система освіти, обґрунтовувалася економічна концепція України як автономного економічного організму.

Проте до кінця цього періоду в СРСР був встановлений тоталітарний комуністичний режим із суворою суспільною ієрархією. І будь-який прояв незгоди негайно жорстоко карався та придушувався.

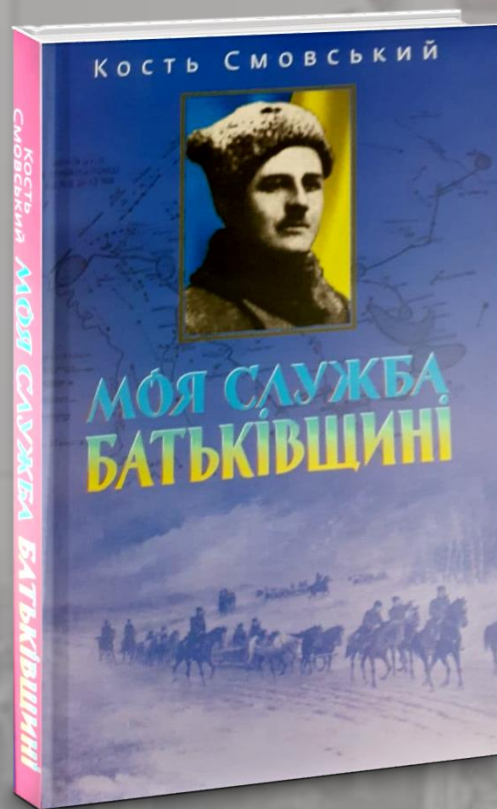
Дмитрук, В. Г. Вони боролися за волю України : монографія / В. Г. Дмитрук. - Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2007. - 1072 с.

У книзі на глибокому аналізі історичних подій, на численних архівних документах автор відтворює трагічну сторінку боротьби українського народу за незалежність нашої Батьківщини.

Видання розраховане для спеціалістів у галузі історії, викладачів, студентів та широкого загалу читачів.

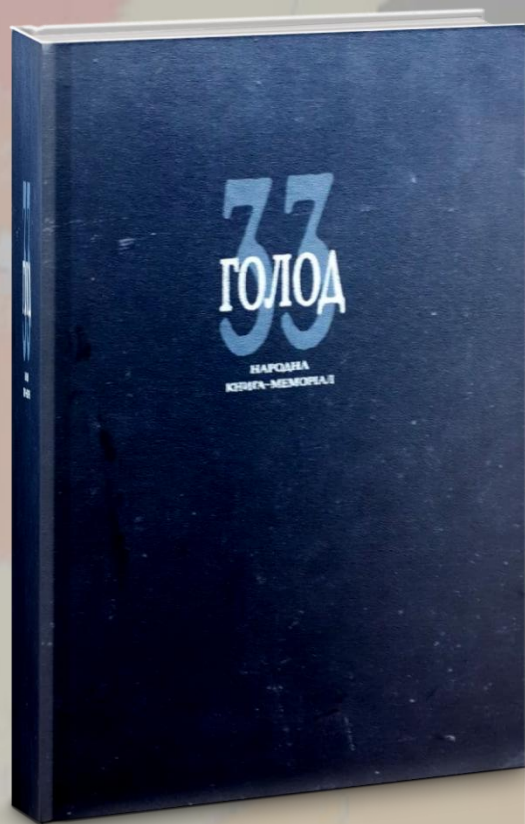
Смовський, К. Моя служба Батьківщині / К. Смовський.
- Вишгород : ВД ТПТ Сергійчук М. І., 2020. - 348 с.

У споминах відомого учасника національно-визвольної боротьби за становлення та утвердження Української державності - Костянтина Смовського подається широка картина історичних подій починаючи з 1917 року.

Книга розрахована на всіх, хто цікавиться історією України.

33-й: голод : Народна Книга-Меморіал / упоряд. Л. Б. Коваленко, В. А. Маняк. - Київ : Рад. письменник, 1991. - 584 с.

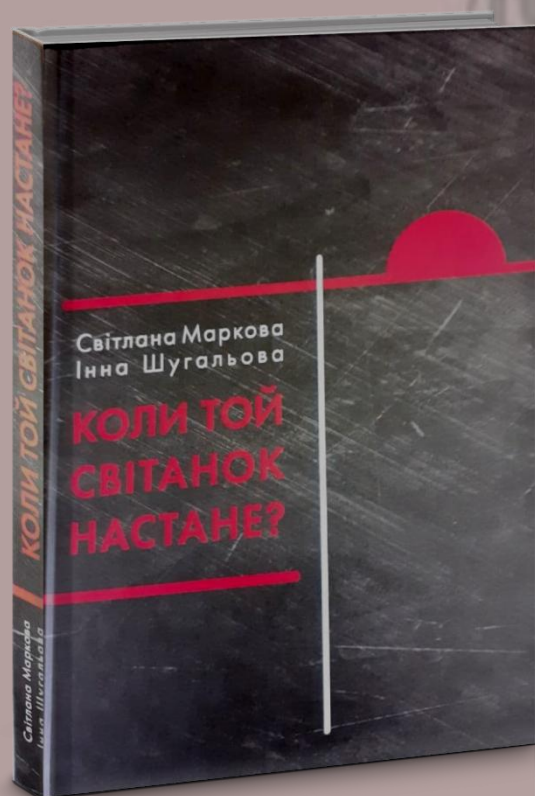
1928 році керівництво СРСР оголосило курс на колективізацію.

Політика радянського режиму викликала опір українського народу. На початку 1930-х років політика колективізації в Україні зазнала краху. Селяни масово покидали колгоспи та забирали своє майно.

Для збереження колгоспів і майна у руках держави режим 7 серпня 1932 року прийняв репресивну постанову, яка в народі отримала назву «закон про п'ять колосків».

Матеріали в Книзі-Меморіалі згруповано за тодішнім (початок 30-х років) адміністративно-територіальним поділом Української РСР, яка складалася з семи областей: Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Київської, Одеської, Харківської, Чернігівської.

Голодомор 1932-1933 років на Поділлі : монографія /
С. Маркова, І. Шугальова. - Київ : МАУП, 2021. - 156 с.

Монографія написана для великої джерельної бази. Містить комплексну соціально-культурну та суспільно-політичну характеристику еволюції українського соціуму двадцятого століття.

Увагу приділено формуванню українського селянського суспільства та його зламу в роки Голодомору 1932-1933 років.

Проаналізовано методи творення комуністичним режимом «нової людини». Простежено етапи формування радянських міфів «світлого майбутнього».

Розраховано на науковців, викладачів, вчителів, студентів, краєзнавців та всіх хто цікавиться Історією України ХХ століття.

Форсована індустріалізація та суцільна колективізація шокувала селян з їхньою природженою повагою до приватного майна.

Село повстало, коли розпочалася конфіскація землі та майна, а людей почали силою заганяти в колгоспи. Колишні господарі не могли собі дозволити втратити можливість розпоряджатися результатами своєї праці.

Тільки у 1930 році відбулося близько 4 тисяч масових виступів, в яких взяло участь майже 1,2 млн. селян.

За перші 7 місяців 1932 року органи головного політичного управління (ГТТУ) зафіксували в УРСР понад 900 масових виступів, що складало понад 56% усіх антиурядових акцій в СРСР за цей час.

Незважаючи на тиск партійних і державних органів, біля 500 сільських рад в Україні відмовилися приймати нереальні плани хлібозаготівель.

СРСР в 1928-1939 рр.

Марочко, В. Хроніка. Голодомор 1932-1933 років : хроніко-документальне видання / В. Морочко, О. Мовчан. - Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. - 292 с.

тивізація

ВІШИБЕМ

Хроніко-документальне видання відтворює факти, події, явища в селах Української РСР під час колективізації, та спричинення надмірними хлібозаготівлями штучного голоду.

Використано опубліковані збірники документів і матеріалів. Архівні фонди України та Росії, листування і таємні шифрограми Сталіна, листи селян до партійно-радянської номенклатури, доповідні записки іноземних дипломатів.

Книга буде цікавою для істориків, педагогів, краєзнавців, студентів - усім кому не байдуже трагічне минуле українського народу.

КУЛА

ІЗ КОЛ

Шульга, І. Г. Гірка правда : нариси з історії подільського селянства 1920-1932 р. / І. Г. Шульга.
- Вінниця : Віноблдрукарня, 1997. - 152 с.

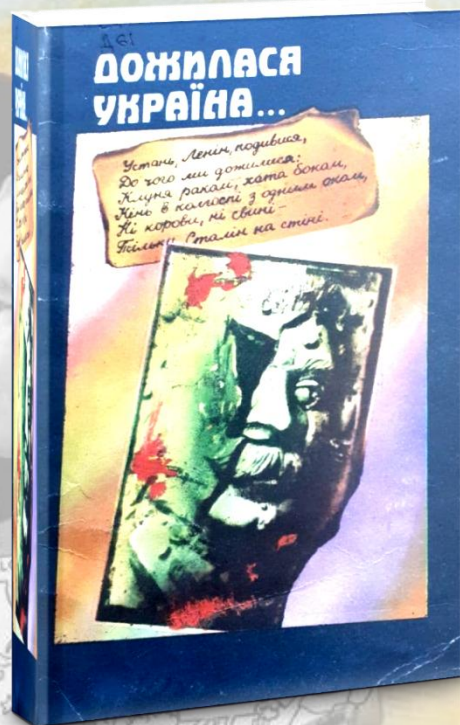

Книга містить дослідження великої трагедії - Голодомору.

Джерелами праці стали архіви: Вінницький обласний та архів обласного РАГСу.

Автор присвятив книгу «дорогій матері, яка пухлими ногами сходила дороги голодомору».

Дожилося Україна... : Народна творчість часів голодомору і колективізації на Україні / зібрав і прокоментував І. Бугаєвич ; післямова П. Мовчана. - Київ : Укр. письменник, 1993. - 29 с.

У страхотливий, трагічний час український народ не загубив притаманні йому гумор, іронію, сарказм. Не боячись терору він висміював сталінських мерзотників та самого Сталіна.

Це унікальне видання містить спогади очевидців Голокосту та народні приказки і прислів'я, які збереглися як найправдивіші свідчення про голод 1932-33-го років.

ГОЛОДОМОР

Улітку 1932 року через наростання спротиву, Йосип Сталін із своїм оточенням приймає рішення про організацію в Україні штучного голоду, щоб шляхом винищення частини населення залякати інших і «не втратити Україну».

Ось чому Голодомор став результатом чітко спланованої політики Кремля. Безпосередньо до цього призвело посилення тоталітарної політики та введення в дію нових механізмів геноциду, здебільшого проти українського селянства.

Конфіскація вимагала напруження всього репресивного апарату системи та залучення співробітників компартійного апарату, багатьох містян, робітників (у примусовому порядку) для вилучення продовольства.

Створювалися спеціальні загони з активістів, які ходили по сільських обійстях і здійснювали обшуки.

З початку 1933-го ці спеціально навчені активісти забрали все їстівне у мільйонів людей, прирікши їх на масовий голод та смерть.

Голодомор 1932-1933 років. Геноцид української нації : навчальний посібник / В. Берега, С. Дровозюк, А. Матвеев (та ін.). - Київ : ВД Марка Мельника, 2021. - 336 с.

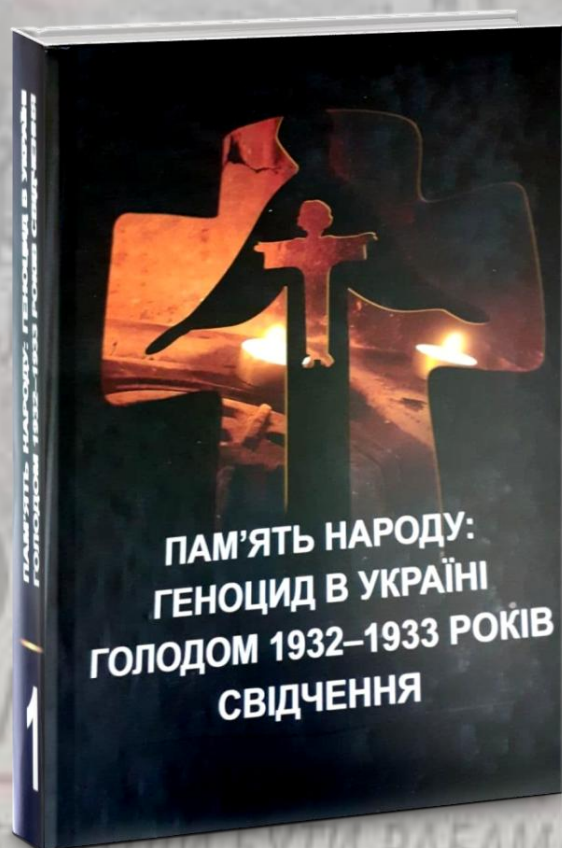

Посібник є одним із перших навчальних видань, яке повною мірою висвітлює передумови, обставини та наслідки Голодомору - геноциду української нації 1932-1933 років.

Автори подають ґрунтовний фактологічний матеріал, поєднаний з аналітичним осмисленням різних злочинів комуністичного режиму.

Посібник рекомендовано вчителям історії, правознавства, викладачам, працівникам культурно-освітніх установ, студентам та всім, хто цікавиться історією України.

Пам'ять народу : геноцид в Україні голодом 1932-1933 років. Свідчення. Кн. 1 / Асоціація дослідників голодоморів в Україні, Фондація Українського геноциду, Ін-т історії України НАН України ; упорядник О. Веселова, О. Нікілев. - Київ : ВД «Калита», 2009. - 936 с.

У книзі подаються свідчення людей про найстрашнішу і наймасштабнішу трагедію ХХ століття - голод-геноцид українського народу 1932-1933 років.

Усні та письмові спогади-розповіді надіслані очевидцями голоду, які пережили важке лихоліття й вижили.

Книга стане у нагоді кожній родині, науковцям, педагогам, студентам.

«Репресовані» щоденники. Голодомор 1932 - 1933 років в Україні / укр. ін-т нац. пам'яті ; упоряд. Я. Файзуліна. - Київ : Фенікс, 2018. - 352 с.

МОР

1932-1933

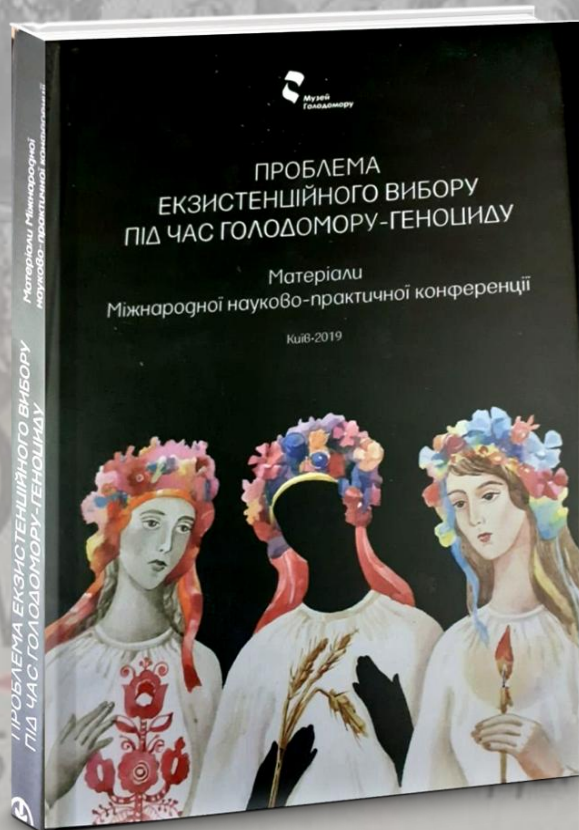

Ця книга - унікальна.

Писали її не історики, не архівісти, не публіцисти. Її авторами були звичайні люди: селянин, учителька, студент, партієць... Вони не ставили перед собою мети написати історію Голодомору, а лише фіксували побачене, почуте, прожите та пережите.

На сторінках цих щоденників багато безцінних свідчень «із перших уст» про виживання людей у роки лихоліття в спустошених голодом українських селах, містечках та містах.

Проблема екзистенційного вибору під час голодомору-геноциду : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / Національний музей Голодомору-геноциду, Ін-т дослідження Голодомору, КНУ ім. Тараса Шевченка ; упорядники І. Батирєва, Ю. Коцур. - Київ : ВД Марка Мельника, 2020. - 312 с.

У збірці матеріалів Міжнародної конференції проаналізовано, як деформувався внутрішній світ людини, втягненої у щоденну й щохвилинну боротьбу за елементарне виживання, людини, яка бачила навкруг себе муки й смерть найдорожчих їй людей і була нездатною щось вдіяти.

Видання розраховане на істориків, етнологів, краєзнавців, викладачів та всіх тих, хто цікавиться темою Голодомору 1932-1933 років.

Люди почали тікати з уражених голодом територій.

У відповідь влада намагається ізолювати голодуючих в межах окремих населених пунктів та територій. З цією метою застосовується режим «чорних дощок».

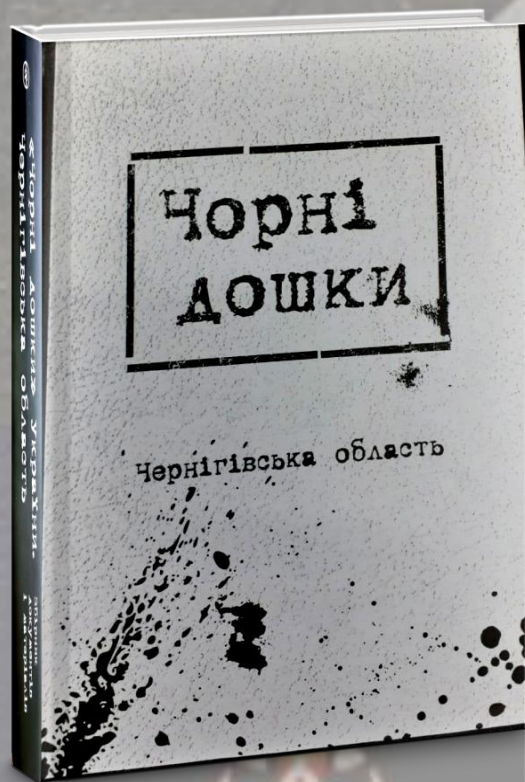
Села, занесені на «чорні дошки», оточувалися збройними загонами міліції та радянських спецслужб. З них вивозяться всі запаси їжі. Забороняється торгівля та ввезення будь-яких товарів. Тобто, населення сіл, занесених на «чорні дошки» було приречено на голодну смерть.

Голодуючі намагаються вибратися за межі України. Тоді у січні 1933-го режим заборонив виїзд селян за територію України.

Втікачам перестають продавати квитки на залізничний та водний транспорт. Блокуються дороги до міст. Тих, хто встиг виїхати, заарештовують і повертають назад.

В результаті було створено умови несумісні із життям, для значної частини населення України. Голодуючі опинилися у замкнутому колі, повністю залежні від волі державного та партійного апарату.

«Чорні дошки» України. Чернігівська область : збірник документів і матеріалів / Мін-во культури України, Нац. музей Голодомору - геноциду ; автори-упорядники О. О. Стасюк, К. Ю. Лук'янець, С. В. Старовойт (та ін.). - Київ : ВД Марка Мельника, 2021. - 944 с.

Пропоноване видання містить систематизований тематичний комплекс архівних та опублікованих джерел про використання «чорних дощок» на території Чернігівської області УРСР у 1931-34 роках.

Введення цих документів до наукового обігу дозволить глибше дослідити сам процес запровадження режиму «чорних дощок». Осмислити його використання як одного з інструментів репресивного механізму Голодомору-геноциду.

Книга розрахована на науковців, викладачів, вчителів, студентів, краєзнавців.

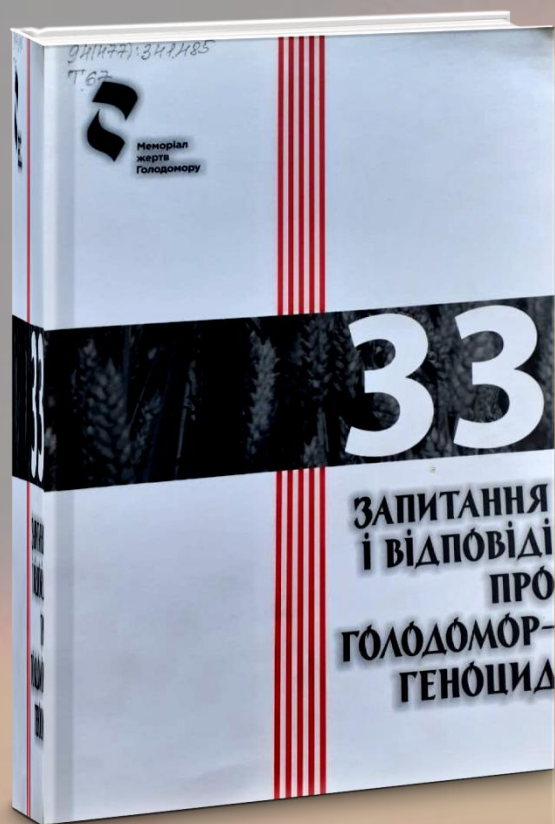
Сергійчук, В. «Голодні, босі і роздіті»... українські діти в 1932-1933 роках / В. Сергійчук. - Вишгород : ПП Сергійчук М. І., 2020. - 98 с.

У книзі розповідається про трагедію українських дітей в 1932-1933 роках, коли мільйони наших співвітчизників загинули голодною смертю з волі кремлівського диктатора.

Книга розрахована на широке коло читачів.

33 запитання і відповіді про Голодомор-геноцид / М-во культури України, Нац. музей «Меморіал жертв Голодомору» ; автор тексту Н. В. Лапчинська. - Дрогобич : Коло, 2018. - 88 с.

Науково-популярне видання, адресоване усім, хто хоче дізнатися про передумови й політико-організаційні механізми вчинення у 1932-1933 роках злочину - геноциду української нації.

Навколо теми Голодомору була встановлена повна інформаційна блокада, яка тривала фактично з 1932 року до здобуття Україною незалежності.

Багато десятиліть у СРСР тема Голодомору перебувала під суворою забороною. Сталінський режим створив систему приховування правди про вбивство голодом мільйонів українців. Тодішнє керівництво блокувало будь-яку інформацію про реальну ситуацію в Україні. Вони свідомо дезорієнтували світову громадськість, мовляв, у них ніхто не голодує. Тим не менш, деякі західні журналісти, які побували в оточеній залізною завісою Україні, зуміли своїми публікаціями донести світові правду про злочин убивства мільйонів людей.

У радянській Україні небезпечно було писати про штучний голод. Будь-який необережний запис міг зруйнувати життя, вилитися в десятиліття таборів ГУЛАГу. Та попри всі небезпеки були люди, які не могли замовчувати страшний злочин, а намагалися в різний спосіб розповісти та зберегти страшну правду про голод в Україні, донести її до світу.

Міфи про Голодомор / Нац. музей Голодомору-геноциду,
Інститут дослідження Голодомору ; автор тексту
В. Брехуненко. - Дрогобич : Коло, 2020. - 68 с.

МОРО

1932-1933

Дане науково-популярне видання спростовує ключові міфи сталінського оточення про Голодомор в Україні. Міфи були спрямовані на те, щоб заперечити сам факт голоду, розмити геноцидну природу цього найкривавішого злочину проти українців та зняти з Кремля тавро організатора й перекласти відповідальність на рядових виконавців.

На підставі наукових аргументів проаналізовано ідеологічну мету кожного міфу. Розлого аргументовано документальні підстави заперечення створених образів Голодомору-геноциду.

Книга призначена для всіх, хто цікавиться історією.

III СВІТОВИЙ КОНГРЕС
ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ
23-26 Листопада 1978 Нью-Йорк, США
ВІСРІННІ АКТІВІВ
III СВІТОВНУ КОНГРЕС

американський юрист
РАФАЕЛЬ ЛЕМКІН

американський журналіст та історик
ГЕНРІ ЧЕМБЕРЛІН

британський журналіст
ГАРЕТ ДЖОНС

І тільки 1988 року за ініціативи Світового Конгресу Вільних Українців створено Міжнародну комісію юристів, яка мала дослідити свідчення про Голодомор 1932-1933 років, його причини, наслідки й винуватців.

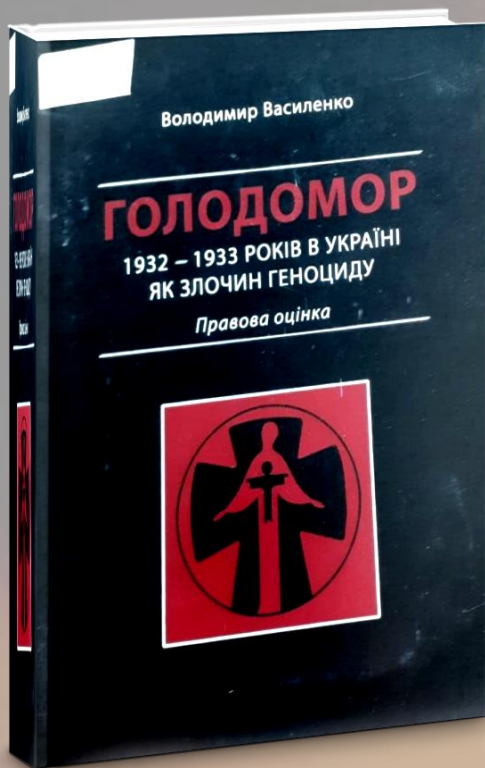
До її складу увійшли поважні юристи найвищої кваліфікації, фахівці із міжнародного та кримінального права зі Швеції, Великої Британії, Аргентини, Бельгії, Франції, США та Канади.

Члени комісії дійшли до висновку, що цей Голодомор був актом геноциду проти української нації.

Під впливом усіх цих викриттів СРСР врешті-решт змушений був визнати факт масового голоду 1932 - 1933 років.

Перед розпадом Радянського Союзу у 1988 - 1989 рр. в Україні встановлено перші пам'ятники жертвам Голодомору - на Київщині та в Харкові.

Василенко, В. Голодомор 1932-1933 років в Україні як злочин геноциду : правова оцінка / В. Василенко ; Український інститут національної пам'яті. - Київ : ВД ім. Олени Теліги, 2009. - 48 с.

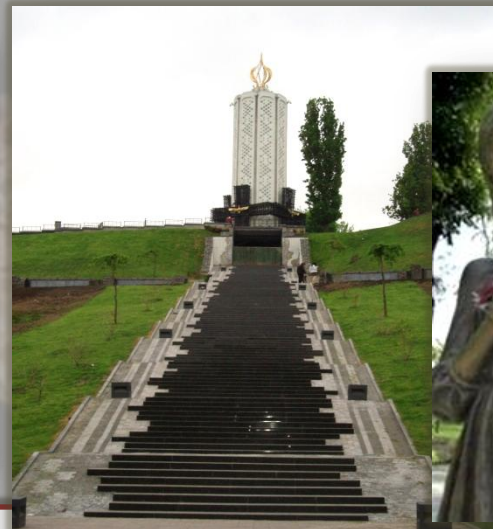

У книзі витлумачені вузлові питання правової оцінки геноцидного характеру Голодомору 1932 - 1933 років в Україні у світлі Конвенції ООН 1948 року про попередження злочину геноциду та покарання за нього.

Розкрито механізм здійснення Голодомору, порушені питання відповідальності його ідеологів, організаторів, замовників та виконавців.

**Засвіти свічку
у своєму вікні**

З особливою силою правда про Голодомор зазвучала в незалежній Україні після 1991 року.

Відтоді українські історики провели величезну роботу, результатом якої стали тисячі великих і малих досліджень, присвячених масовому голоду.

Поряд із вивченням історії Голодомору розгортається рух за увічнення пам'яті загиблих, складання списків жертв, збір спогадів і свідчень очевидців, яким вдалося пережити трагедію. Результатом зусиль громадськості і держави стало визнання Голодомору актом геноциду низкою іноземних держав і міжнародних організацій.

А у 1993-му, вперше на державному рівні, були відзначені роковини Голодомору. Через 60 років після трагедії.

1998 рік - Указом Президента України встановлено День пам'яті жертв Голодомору.

Відтоді щороку, в четверту суботу листопада, українці, як тільки стемніє, запалюють у вікнах свічки - на пам'ять про всіх убитих голодом в часи жорстокого геноциду.

І тільки в 2006 році Верховна Рада України ухвалила Закон про визнання Голодомору геноцидом українського народу.

А в листопаді 2008-го в Києві споруджено Національний меморіал жертв Голодомору.

Геноцид українців 1932-1933 за матеріалами досудових розслідувань / Національна академія правових наук України, НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Ін-т укр. мови, Національний музей Голодомору-геноциду, Служба безпеки України ; упоряд.: О. Петришин, М. Герасименко, О. Стасюк. - Київ : ВД Марка Мельника, 2021. - 520 с.

У науковому збірнику друкуються укази та розпорядження президентів України щодо вшанування пам'яті українців, знищених комуністичним режимом у 1932-1933 роках.

Основу джерельної бази формує вибірка з матеріалів кримінальної справи № 475, яка зберігається в архіві Київського апеляційного суду.

До збірника увійшли також окремі матеріали кримінального провадження №22019000000000309 та інші документи.

Розраховано на науковців, слідчих, криміналістів, викладачів, студентів та всіх, хто цікавиться історією України ХХ-го століття.

Без належної оцінки Голодомору 1932-1933 років в Україні - цієї найбільш цинічної форми політичного терору в історичному, соціологічному, правовому і політичному аспектах, неможливо сьогодні уявити історію Європи ХХ століття, збагнути саму суть тоталітаризму.

Тому ми разом згадуємо трагічне заради єднання людей, щоб уникнути повторів трагедії на майбутнє.

А це стане можливим лише тоді, коли весь український народ об'єднається навколо спільної мети незалежності, розвитку та процвітання. Лише народ, згуртований в єднанні, є непереможним народом.

**Голодомор 1932-1933 років в Україні :
матеріали кримінальної справи № 475. -
2009. - 52 с.**

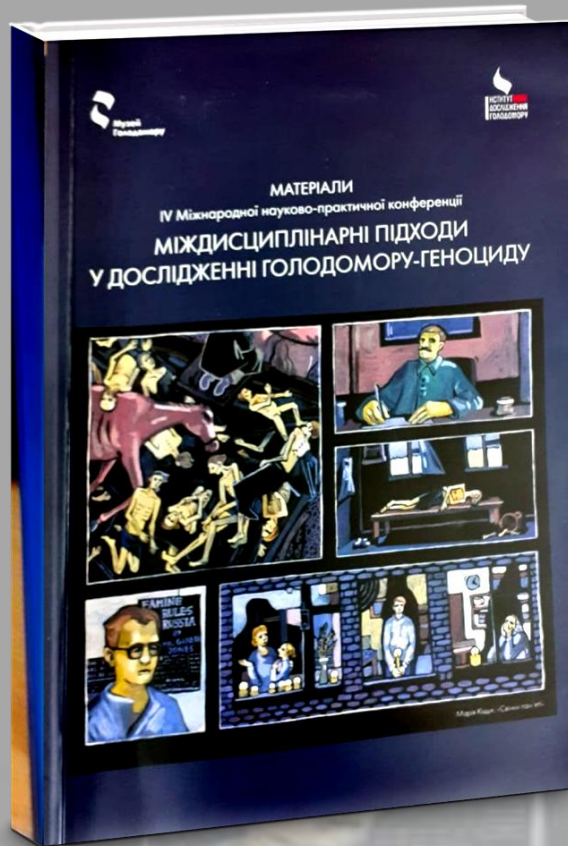
У книзі видруковано репрезентативні матеріали кримінальної справи № 475, порушеної СБУ 22 травня 2009 року за фактом вчинення геноциду в Україні в 1932-1933 роках за ознаками злочину, передбаченого ч. 1 ст. 442 Кримінального Кодексу України «Геноцид» з метою розслідування обставин масового вбивства голодом українських селян.

Видання розраховане на юристів, науковців, викладачів і студентів, та усіх тих, хто цікавиться історією України.

Міждисциплінарні підходи у дослідженні Голодомору-геноциду :
матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції / Міністерство культури та інформаційної політики України, Національний музей Голодомору-геноциду, Ін-т дослідження Голодомору, КНУ ім. Тараса Шевченка ; рецензенти В. Є. Берега, В. А. Василенко, Л. В. Засекіна (та ін.). - Житомир : «Полісся», 2021 - 208 с.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ У ДОСЛІДЖЕННІ ГОЛОДОМОРУ-ГЕНОЦИДУ

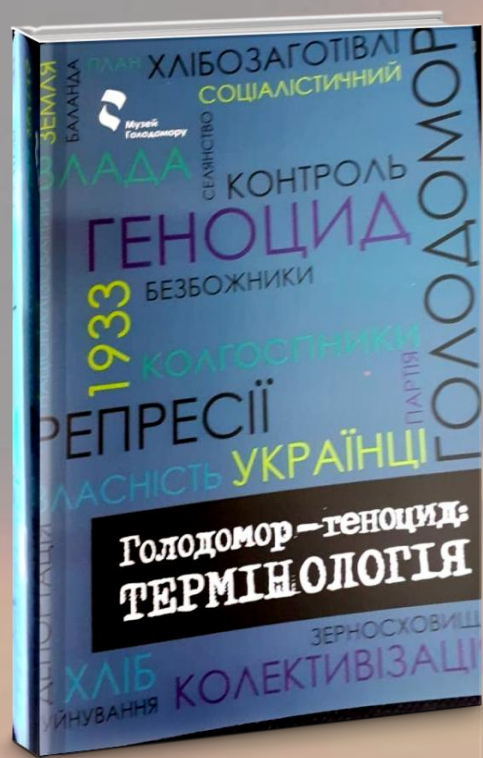
У збірці матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції розкрито міждисциплінарний обмін досліджень з тематики Голодомору-геноциду науковців у галузі історії, політології, права, медицини, статистики, соціології, криміналістики, педагогіки тощо.

Така співпраця сприяє появі фундаментальних досліджень українських і західних вчених.

Голодомор-геноцид : термінологія / Національний музей
Голодомору-геноциду, Ін-т дослідження Голодомору ; автор,
колектив : В. Марочко, С. Старовойт, Л. Артеменко (та ін.). -
Київ : ВД Майстер книг, 2019. - 64 с.

ГОЛОДОМОР

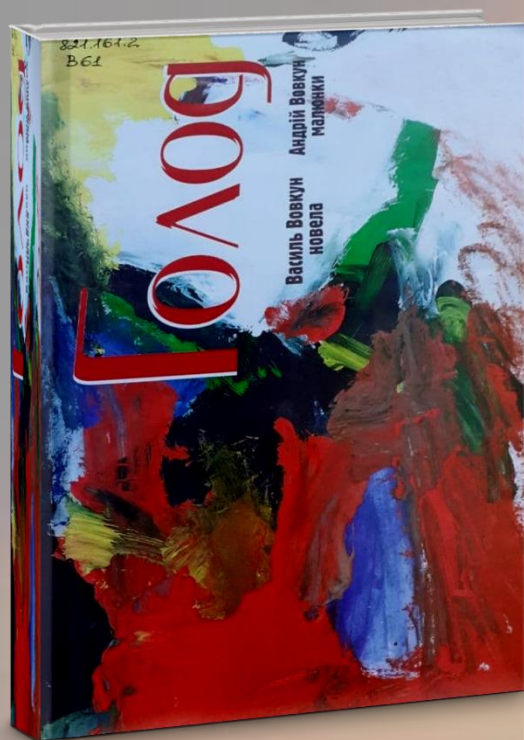
1932-1933

Науково-популярне видання,
що містить роз'яснення найчастіше
вживаних термінів, пов'язаних зі
злочином Голодомору-геноциду.

Адресоване краєзнавцям,
викладачам, вчителям, студентам
та широкому колу читачів,
зацікавлених історією України.

Вовкун, В. В. Голод : новела /
В. В. Вовкун. - Чернівці : Букрек, 2013. -
16 с.

Новела відтворює голод-
геноцид 1932-1933 років в Україні
через дитяче сприйняття дійсності
маленької Іринки.

Дівчинка вже втратила матір,
тепер батько загубився в пошуках
хліба. Самотня Іринка марить від
недоїдання, але добрі люди рятують
дитину від важкої смерті.

Книга розрахована на широке
коло читачів.

Використані матеріали із фондів бібліотеки :

- Василенко, В. Голодомор 1932-1933 років в Україні як злочин геноциду : правова оцінка / В. Василенко ; Український інститут національної пам'яті. - Київ : ВД ім. Олени Теліги, 2009. - 48 с.
- Великий голод в Україні 1932-1933 років : у 4 томах. Т. 2 : Свідчення очевидців для Комісії Конгресу США / Ін-т історії України НАН України. - Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. - 814 с.
- Вовкун, В. В. Голод : новела / В. В. Вовкун. - Чернівці : Букрек, 2013. - 16 с.
- Геноцид українців 1932-1933 за матеріалами досудових розслідувань / Національна академія правових наук України, НАН України, Ін-т укр. археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, Ін-т укр. мови, Національний музей Голодомору-геноциду, Служба безпеки України ; упоряд.: О. Петришин, М. Герасименко, О. Стасюк. - Київ : ВД Марка Мельника, 2021. - 520 с.
- Голодомор-геноцид : термінологія / Національний музей Голодомору-геноциду, Ін-т дослідження Голодомору ; автор. колектив : В. Марочко, С. Старовойт, Л. Артеменко (та ін.). - Київ : ВД Майстер книг, 2019. - 64 с.
- Голодомор 1932-1933 років в Україні : матеріали кримінальної справи № 475. - 2009. - 52 с.
- Голодомор 1932-1933 років. Геноцид української нації : навчальний посібник / В. Берека, С. Дровозюк, А. Матвеев (та ін.). - Київ : ВД Марка Мельника, 2021. - 336 с.

Голодомор 1932-1933 років в Україні : документи і матеріали. Т. 1 / НАН України, Міжнародний благодійний Фонд «Україна 3000»; Упорядник Р. Я. Пиріг. - Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2007. - 1128 с.

Голодомор 1932-1933 років на Поділлі : монографія / С. Маркова, І. Шугальова. - Київ : МАУП, 2021. - 156 с.

Дмитрук, В. Г. Вони боролися за волю України : монографія / В. Г. Дмитрук. - Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2007. - 1072 с.

Дожилася Україна... : Народна творчість часів голодомору і колективізації на Україні / зібрав і прокоментував Ігор Бугаєвич ; післямова П. Мовчана. - Київ : Укр. письменник, 1993. - 29 с.

Міждисциплінарні підходи у дослідженні Голодомору-геноциду : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції / Міністерство культури та інформаційної політики України, Національний музей Голодомору-геноциду, Ін-т дослідження Голодомору, КНУ ім. Тараса Шевченка ; рецензенти В. Є. Берека, В. А. Василенко, Л. В. Засекіна (та ін.). - Житомир : «Полісся», 2021 - 208 с.

Міфи про Голодомор / Нац. музей Голодомору-геноциду, Інститут дослідження Голодомору ; автор тексту В. Брехуненко. - Дрогобич : Коло, 2020. - 68 с.

Марочко, В. Хроніка. Голодомор 1932-1933 років : хроніко-документальне видання / В. Морочко, О. Мовчан. - Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. - 292 с.

Пам'ять народу : геноцид в Україні голодом 1932-1933 років. Свідчення. Кн. 1 / Асоціація дослідників голодоморів в Україні, Фундація Українського геноциду, Ін-т історії України НАН України ; упорядник О. Веселова, О. Нікілев. - Київ : ВД «Калита», 2009. - 936 с.

Проблема екзистенційного вибору під час голодомору-геноциду : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / Національний музей Голодомору-геноциду, Ін-т дослідження Голодомору, КНУ ім. Тараса Шевченка ; упорядники І. Батирева, Ю. Коцур. - Київ : ВД Марка Мельника, 2020. - 312 с.

«Репресовані» щоденники. Голодомор 1932 - 1933 років в Україні / укр. ін-т нац. пам'яті ; упоряд. Я. Файзуліна. - Київ : Фенікс, 2018. - 352 с.

Розсекречена пам'ять = Unclassified memory : голодомор 1932-1933 років в Україні в документах ГПУ - НКВД / СБУ, Міжнародний благодійний фонд «Україна 3000». - Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. - 604 с.

Смовський, К. Моя служба Батьківщині / К. Смовський. - Вишгород : ВД ПТТ Сергійчук М. І., 2020. - 348 с.

Сергійчук, В. «Голодні, босі і роздіті»... українські діти в 1932-1933 роках / В. Сергійчук. - Вишгород : ПТТ Сергійчук М. І., 2020. - 98 с.

«Чорні дошки» України. Чернігівська область : збірник документів і матеріалів / Мін-во культури України, Нац. музей Голодомору-геноциду ; автори-упорядники О. О. Стасюк, К. Ю. Лук'янець, С. В. Старовойт (та ін.). - Київ : ВД Марка Мельника, 2021. - 944 с.

Шульга, І. Г. Гірка правда : нариси з історії подільського селянства 1920-1932 р. / І. Г. Шульга. - Вінниця : Віноблдрукарня, 1997. - 152 с.

33 запитання і відповіді про Голодомор-геноцид / М-во культури України, Нац. музей «Меморіал жертв Голодомору» ; автор тексту Н. В. Лапчинська. - Дрогобич : Коло, 2018. - 88 с.

33-й: голод : Народна Книга-Меморіал / упоряд. Л. Б. Коваленко, В. А. Маняк. - Київ : Рад. письменник, 1991. - 584 с.

Використані джерела:

- Голіцина, Наталя Голодомор був навмисно спричинений Сталіним - Епплбаум про свою книжку «Червоний голод. Війна Сталіна з Україною» [Електронний ресурс] / Н. Голіцина // Радіо Свобода : вебсайт. - Режим доступу : <https://www.radiosvoboda.org/a/28756326.html>, вільний. - Назва з екрана. - Дата перегляду 14.11.2021.
- Голодомор в Україні 1932-1933 років [Електронний ресурс] // Посольство України в Республіці Австрія : вебпортал. - Режим доступу : <https://austria.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/golodomor-v-ukrayini-1932-1933-rokiv>, вільний. - Назва з екрана. - Дата перегляду 30.10.2021.
- Голодомор: причини та наслідки [Електронний ресурс] // Посольство України у Федеративні Республіці Німеччина : вебпортал. - режим доступу : <https://germany.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/golodomor-v-ukrayini-1932-1933-rokiv/golodomor-prichini-ta-naslidki>, вільний. - Назва з екрана. - Дата перегляду 02.11.2021.
- Інформаційні матеріали Українського інституту національної пам'яті до змісту вшанування роковин Голодомору 1932-1933 років [Електронний ресурс] // Бердянська міська рада : веб-сайт. - режим доступу : <https://cutt.ly/eTSZOPM>, вільний. - Назва з екрана. - Дата перегляду 02.11.2021.
- Історія Голодомору [Електронний ресурс] // Музей Голодомору : вебсайт. - Режим доступу : <https://holodomormuseum.org.ua/istoriia-holodomoru/>, вільний. - Назва з екрана. - Дата перегляду 26.10.2021.
- Пиріг, Руслан Документи з історії голоду у фондах архівосховищ України: Джерелознавчий огляд [Електронний ресурс] / Р. Пиріг // Архіви України : офіційний вебпортал. - Режим доступу : https://old.archives.gov.ua/Sections/Famine/Documents/Famine_32-33.php, вільний. - Назва з екрана. - Дата перегляду 10.11.2021.

Дякую за увагу!

Автор віртуальної виставки

гол. бібліотекар

**відділу обслуговування суспільно-гуманітарної
літератури НТБ**

ПАВЛИШИНА Г. Д.

